

«mouffleraða» militarisma ikki framvegis hava loyvi til at breiða seg sum — so segði hann Rasmus — «eiturkynt hundaland»? Skulu børn og ung menniskju ikki verða uppald til bardaga, har tað raður um at «serobra» sloyfar og onnur bond, skræða kleðini av hvøjum øðrum fyri at fara heim í «leirna» so og so nógvar «Sejerstrofeere»? Sjálvandi er tað ikki sum í Coopers indianarasøgum hovuð-leiðri teir taka og heingja við beltíð, men sinnalagið — man tað ikki líkast? —

Vit vita, at nógv — ja kann henda næstan øll — døma okkum fyri hetta vit skriva. Vit hoyra og hava hoyrt, hvussu stór- an týðning speidaralívið hevur fyri bornini og tey ungu, men vit tora at siga, og vit kunnu prógva tað, at eisini hetta er «camouflage» — yvirhøvur í hvussu er! Nú sýnist alt at samla seg um tað einasta eina; uniformurin! Speidarin og uniformurin eru so brendir saman, at fer uniformurin har vit ikki vilja nevna, er speidarin fokin, fyri ongum. Og hvat var han so nakrantíð?

Oh, verðin, navn títt er humbug!

Hvat kann gerast.

I «Socialdemokraten» stendur eitt lítið petli, sum boðar frá hvussu lætt er at fáa semju í lag bara gingið verður tann rættla vegin. Í staðin fyri at hoggja í hvønn annan í blóðunum, av hvørjum bert elvist klandur og skilnaðurin gerst stórri og stórri, eru ráðini tey at koma á tal saman; tí verður tað gjørt, og góður vilji og kærlíki til sakina er til steðgar, er einki eftir, sum skilur. —

Har stendur, at nú eitt kvöldið høvdu kommunistar — teir nevna seg «*Politisk Arbejder-værn*» — boðað til fund á «*Eng-haveplads*». — Nakað um somu tíð høvdu limir av «*Den sociale Ungdom*» verið til «koncert» har nærindis — í «*Enghaveparken*» — og á teir komu framvið har fundurin varð hildin, lodgu teir uppí. Sjálvsagt elvdist nú langur oróadráttur, men endin varð at fundurin leyk víð semju, og tíkið varð við uppskoti til so-ljósandi álit (Resolution) — sum sýnir okkum hvat kann

gerast, tá menniskjuni vilja koma á samt (vit seta álit við tí orðljóði, tað hevur í blaðnum):

200 Arbejdere, forsamlet til Møde paa Enghaveplads, udtaler deres fulde Tillid til den af Regeringen førte Politik og udtaler Haabet om, at Linjen fremdeles bliver videreført mod Splittelse. Leve Socialis-men, leve Socialdemokratiet!

Udbyttet af det danske Fiskeri.

Saltvandsfiskeriet i de danske Farvande androg i 1932 en Værdi af godt 33 Mill. Kr. — Udbyttet af de færøske Fiskeres Fangst ved Færøerne, Island og Grønland.

Der foreligger fra Fiskedirektoratet en Oversigt over de danske og de færøske Fiskeres Virksomhed i Aaret 1932.

Udbyttet af Saltvandsfiskeriet i de danske Farvand var i 1932 89,847 Tons til en Værdi af 33,2 Mill. Kr.

Vægtmæssig set var Udbyttet i 1932 2,1 Procent større end i 1931, men Fangstens samlede Værdi var godt 3 pCt. mindre.

Farvandene inden for Skagen gav nogenlunde samme Vægtudbytte i de to Aar, Nordøstfiskeriet derimod ca. 1.200 Tons mere i 1932.

Antallet af Fiskere var i 1932 19.489, hvoraf 13.183 var Erhvervsfiskere, medens Resten 6.306, drev Fiskeri som Biehverv. I det foregående Aar var det samlede Antal ca. 18.695, nemlig 13.125 Erhvervsfiskere og 5.570 Lejlighedsfiskere. Der har saaledes været en Tilgang paa 790 Mand, hvoraf dog kun 58 med Fiskeriet som Hovederhverv.

Fiskeridirektoratet har gennem Færø Amt modtaget Oplysninger om det færøske Fiskeri.

Det færøske Skibsfiskeri blev i 1932 som i de nærmeste foregående Aar omtrent udelukkende drevet ved Island og Grønland. Der benyttedes 150 Fartøjer, og Fangstens Vægt var ca. 25.528 Tons, hvoraf den overvejende Del faldt paa torsaltet Fisk. Den samlede Værdi udgjorde 4,7 Mill. Kr. Sammenlignet med 1931 var Fangstens Vægt i 1932 forminskede med 2,4 Procent, dens Værdi med godt 17 pCt. Hoved-

parten af Skibsfiskeriets Fangst bliver taget ved Island.

Baadfiskeriet ved Færøerne blev i 1932 drevet af 130 Motorbaade og ca. 1.470 Robaade. Udbyttet er opgjort til 411.000 Kr.

Af Grindefangster forefaldt der i 1932 4, hvorved der fangedes ialt 1.269 Hvaler, medens der ikki i 1932 blev drevet Fangst paa Storhvaler.

Fødingadagur.

Í dag, 11. juni, hevur hin kendi socialdemokraturn A. C. Meyer 75 ára-fødingadag. Honum varð sýndur mikil heiður á hesum degi. — 11.—6.—33.

13.-17. Juni.

Tirsdag 13. Juni.

10,00: Vejrmeldinger.
10,10: Fiskerioteringer.
11,00—13,00: Transmission fra »Bellevue Strandhotels.
14,00—16,00: Koncert.
Ca. 14,15: Danske Romancer.
16,00—16,30: Udsendelse for Børnene.
16,35: Borskurser og Varenote-ringer, samt Fiskeri-Markeds-beretninger.
16,50—17,20: Havebrugsforedrag.
17,20—17,50: Tysk Undervisning.
17,50: Vejrmeldinger.
18,00: Pressemeldelser.
18,20—18,30: Foredrag.
18,30—19,00: Foredrag.
19,00—20,00: Jacques Offenbach.
20,00—20,15: Cembalosolo.
20,15—21,15: Gæstebud. (Hore-spil).
Ca. 21,15: Pressemeldelser.
21,35—22,05: Let Aftenmusik.

Onsdag 14. Juni.

10,00: Vejrmeldinger.
10,10: Fiskerioteringer.
11,00—13,00: Transmission fra Restaurant »Wivex«.
13,30—15,30: Koncert.
Ca. 14,15: Kvindernes halve Time.
15,30—16,30: Udsendelse for Drengene.
16,35: Borskurser og Varenote-ringer, samt Fiskeri-Markeds-beretninger.
16,50—17,20: Foredrag.

HAVNAR KOL- & CEMENTHANDIL

KUL
COKES

BRÆNDE

TLF. 208.

17,20—17,50: Fransk Under-visning.	Fredag 16. Juni.
17,50: Vejrmeldinger.	10,00: Vejrmeldinger.
18,00: Pressemeldelser.	10,10: Fiskerioteringer.
18,30—19,00: Landbrugsforedrag.	11,00—13,00: Transmission fra »Bellevue Strandhotels«.
19,00—19,45: Folkemusik.	14,00—16,00: Koncert.
19,45—20,15: Tidens Spørgsmaal.	16,00—16,30: Oplæsning.
20,15—20,35: Vokalduetter.	16,35: Borskurser og Varenote-ringer, samt Fiskeri-Markeds-beretninger.
20,35—20,55: Oplæsning.	16,50—17,20: Foredrag.
Ca. 20,55: Pressemeldelser.	17,20—17,50: Tysk Undervisning.
21,10—22,00: Nyere fransk Musik.	17,50: Vejrmeldinger.
22,00—23,30: Moderne Danse-musik. Transmission fra Restaurant »Nimb«s Danse-orkester.	18,00: Pressemeldelser.
	18,30—19,00: Foredrag.
	19,00—22,30: Broget Aften.
	19,00—19,30: Moderne Melodier.
	19,30—19,40: Ærbødigs Uge-revy.
	19,40—20,10: Moderne Melodier.
	20,10—20,25: Foraar og Som-mer i nyere danske Sange.
	20,25—20,55: Sommerbillede med Nattergalesang.
	Ca. 20,55: Pressemeldelser.
	21,10—21,30: Moderne Danse-musik.
	21,30—21,45: Humoreske.
	21,45—22,30: Moderne Danse-musik.

Lordag 17. Juni.

10,00: Vejrmeldinger.
10,10: Fiskerioteringer.
11,00—13,00: Transmission fra Restaurant »Wivex«.
13,30—14,00: Grammofonmusik.
14,00: Udsendelse for Børnene.
Ca. 14,15: Violoncel-Soli.
16,35: Borskurser og Varenote-ringer, samt Fiskeri-Markeds-beretninger.
16,50—17,20: Foredrag.
17,20—17,50: Fransk Under-visning.
17,50: Vejrmeldinger.
18,00: Pressemeldelser.

Útgevarar: Javnaðarmannafelag.
Blaðstjóri við ábyrgd: H. M. Jacobsen.
Prentsmiðja B. Z. Jensens, Tórshavn.

hann Jón logmann, er kallaðr var galdkyli, men logbók hingað til Islands; svo segja menn at sú sama bók hafi til Grænlands komit; hún var kóllt Jónsbók (Grönl. hist. Mind. III, 458). Dette er et ret gammelt islandsk Sprog og relativt langt fra det moderne. Den største og grundigste Kender af Grønlands Historie, Prof. Finnur Magnússon, betegner Verset og Annalotitsen som »Efterretninger, der synes at være udsprungne fra ægte Kilder, og da rimeligvis fra Magnus Lagbøters tabte Saga» (Grönl. hist. Mind. III, 458; jfr. III, 454). — Angående disse Kilders fulde Troverdighehed henvises til Tidsskr. f. Retsvidenskab 1930 S. 300—310.

At Jónsbók var gældende paa Grønland, og at Grønland var en Del af den isl. Stat under Jónsbók, bekræftes af ikke faa Oplysninger, skønt vi nævner kun enkelte her.

• Dokumentet over Retsforhandlingerne i Bergen i Vinteren 1388—1389 oplyser, at Jónsbók og paa Island gældende Retterbøger ogsaa gjaldt paa Grønland, samt at det grønlandske Alting ikke var Lovting, men kun Domting. Dette Dokument er af særlig Natur, idet dets Indhold er edsvoret i Bergen og antaget af Statsmyndighederne som fyldestgørende for de anklagedes fulde Frifindelse.

Der har eksisteret en Dagbog eller en Rejsebeskrivelse over Bjørn Porleifssons og hans Hustru Ólof Lofsdóttirs Rejse til Grønland

1445—1447. Denne »Reisubók« er nu tabt, men Bjørn Jónsson paa Skarðá (1571—1655) har refereret og afskrevet en Del af dens Indhold i sine Grønlandsannaler. Dagbøger plejer at være brugelige Kilder, og Bjørn Porleifsson maa anses som en særdeles god Hjemmelsmand. Troverdigheeden at denne »Reisubók« kan vi i vid Udstrækning konstatere end i Dag. Desuden er vi saa heldigt stillet at have Udtalelser om den fra 2 lærde og kritiske og særdeles grønlandskyndige Mænd, der kendte den i sin Helhed. Naar Bjørn Jónsson skriver: »Þaðan frá hefur sjaldan sannspurt verið af Grænlandi« — Siden er der sjældent kommet paalidelige Efterretninger fra Grønland (Gr. hist. Mind. I, 188), giver han heri Udtryk for Reisubóks Paalidelighed. Men en anden Lærd, Arngrímur Jónsson, udtrykker det samme direkte: «... in suum itinerarum quod extat fideliter retulit» (Specimen Isl. historicarum S. 134; Grönl. hist. Mind. I, 114). At Bjørn Jónsson har gengivet Reisubók samvittighedsfuldt i Overensstemmelse med Originalteksten ses bl. a. deraf, at han ogsaa har afskrevet »Urimelighederne« i Teksten, hvorved bl. a. er lykkedes at fastslaa, at Reisubók vedrører Bjørn Porleifssons, men ikke som tidligere

*) Saaledes skriver baade Bjørn Jónsson og Arngr. Jónsson. Husfruens Navn som Ólof, saaledes som Bjørn Porleifssons Hustru hed. — Bjørn Einarssons Hustru hed Solveis.

antaget Bjørn Einarssons (begge fra Vatnsfjorð) Rejse til Grønland; ja, ingen af Bogens Personligheder var endnu fød, da den sidstnævnte Bjørn Einarsson Jorsalfar var paa Grønland, men de er Bjørn Porleifssons Samtidige. — I Reisubók omtales (indirekte) et Ting, hvor Bønderne ønsker og sætter igennem, at faa Bjørn til Syssemdand i en Sysse, og det oplyses saaledes, at Landet er inddelt i Sysler etc. etc. Betydelige Afsnit af Jónsbók og isl. Retterbøger opulles som gældende paa Grønland, og det findes meget udtrykkelig fastslaaet, at hvadenten Islænderne opholder sig midlertidig paa Grønland eller boende hjemme paa deres Gaarde paa Island, bliver de af Grønlænderne betragtet som deres Landsmænd og ligestillede med Grønlænderne paa Grønland. Altinget paa Island anerkendes af Grønlænderne som et grønlandsk Ting, hvis Handlinger forpligtede Grønland. Det har sin Interesse i denne Forbindelse, at Bjørn Jónsson paa Skarðá var Lovrettemand og en af sin Tids største Jurister. Fra hans Haand har vi ikke mindre end 11 juridiske Aftandinger forudens hans Hovedværk i Juraen en Fortolkning over Udtryk i Jónsbók, et meget vigtigt Forarbejde for Vidalins »Skýringar«, ligesom Bjørns juridiske Lærdom gennemspejler sig i hans øvrige emnente literære Produktionen).

*) Se om Bjørn i øvrigt, Aft. af Jón Þorkelsson i »Tímarit hins isl. Bókmenntafelags VIII; F. Jón-